

ZEEZEILRACE BLIJFT BOEIEN

Eind mei wordt-ie weer gevaren: de Vuurschepenrace. Het is een van de weinige offshore zeilwedstrijden die vanuit Nederland wordt gevaren. Voor veel Nederlandse zeezeilers is dit dé kans om tegen Britse zeezeilers te racen. Wat maakt die race zo bijzonder?

Tekst ANKE HAADSMa Foto's SANDER VAN DER BORCH

Adriaan van Stolk (87) voer zijn allereerste Vuurschepenrace in 1979 met zijn stalen oceaanracer *Spirit of Ramfish* en voer de race hierna nog vele malen. Lout Verder (23) voer de race vorig jaar voor de tweede keer, met het jonge team Formidable Sailing Team op de gelijknamige 43-voets Dubois IOR Twee Tonner uit 1983. Beide zeilers vertellen enthousiast over hun ervaringen in de race. Ondanks het leeftijdsverschil van 64 jaar bevatten hun verhalen opvallend veel overeenkomsten, maar ook een paar verschillen. “Die lange offshore races, het ’s nachts varen en een lange afstand afleggen – dat voelt gewoon avontuurlijk aan,” aldus Verder.

ONGEOEFENDE BEMANNING

Voor Adriaan van Stolk was de Vuurschepenrace in 1979 een oefenwedstrijd voor de Whitbread Round the World Race (tegenwoordig Volvo Ocean Race). Van Stolk voer in die tijd vele oceaanraces met zijn 15 meter lange stalen eenmaster *Spirit of Ramfish*.

“Mijn plan was om met een ongeoeffende bemanning aan de start van de Vuurschepenrace te verschijnen, maar daar maakte de Noordzee Club zich zorgen over. Bestuurder Cor Dekking schreef mij destijds nog een brief daarover: ‘Voorts geven wij u graag een advies, en wij hopen dat u ons niet euvel duidt, u wilt uw uiteindelijke bemanning

selecteren door het varen van een aantal wedstrijden met betalende bemanningsleden, op zich een volkomen logische zaak. Wel is het zo dat de kans bestaat dat u met uw grote schip in een veld wedstrijdzeilers terecht komt met een bemanning die nog niet bevaren en ervaren is, met alle mogelijke risico’s van dien.’ Ik dacht, wie is die Cor Dekking wel niet? En wat is die Noordzee Club? Het was voor mij geen reden mijn plannen te wijzigen. De Vuurschepenrace was meer een sprint, het ideale moment om met een ongeoeffende bemanning te varen, zodat ik op basis hiervan de definitieve bemanning voor diverse geplande oceaanraces kon selecteren. Later zijn Cor Dekking en ik nog goede vrienden geworden.”

Links: Weinig wind bij start Vuurschepenrace 2018. Boven: Maximale bootspeed behalen met gewichtsverplaatsing.

VUURSCHEPENRACE

Verder: "Dapper, om tijdens een Vuurschepenrace met een ongeoeffende bemanning te varen. Het hangt er natuurlijk vanaf met wat voor personen je vaart. Wij voeren vorig jaar ook met een team waarvan de helft de Vuurschepenrace nog nooit had gevaren en de andere helft nog maar een of twee keer. Maar wij kennen elkaar goed en weten wat we aan elkaar hebben. Met zo'n oversteek word je op een gegeven moment moe en ga je je snel ergeren; dan is het fijn dat je elkaar kunt vertrouwen."

VOORBEREIDING

Niet alleen het vertrouwen in elkaar is belangrijk voor een oversteek naar Engeland, ook de voorbereiding is van belang. Zeilteam Formidable stak voornamelijk veel tijd in het prepareren van de boot. "De boot moest geschuurd en in de antifouling; daar zijn we veel weekenden aan kwijt geweest. Daarbij moest hij aan allerlei veiligheidsmaatregelen voldoen, hebben we noodmanoeuvres geoefend en natuurlijk hebben we veel gevaren. De nachten hebben we niet getraind, maar bijna iedereen had al wel eens 's nachts gevaren tijdens een tocht of een eerdere Vuurschepenrace." De rest van de voorbereiding bestond uit het maken van een strakke planning. "We waren van plan shifts van drie uur op, drie uur af te draaien. In een schema stond wanneer je op wacht moest staan, wanneer je kon slapen en eten. Tijdens de race hield iedereen zich goed aan het schema. Op een gegeven moment hadden we zelfs een goede houding gevonden om in de reling te slapen – handig aangezien we vijftien uur aan een stuk hier zaten."

ZONDER GPS OF RADAR

In de tijd van Stolk werd er gevaren zonder moderne navigatieapparatuur: "Ik herinner me een oversteek van voor 1990, dus nog zonder gps of radar. In de vroege ochtend na zonopgang zaten wij in een potdichte mist. Ik hoorde het zware motorgeluid van een groot schip nabij. Via kanaal 16 riep ik het mij niet bekende schip op en gaf mijn geschatte positie door. Tot mijn verbazing kwam er een antwoord van het schip in het Nederlands: 'Maak je geen zorgen. Ik sta op de brug en zie boven de zeer lage mistbank een aantal toppen van masten van zeiljachten om mij heen. Met geen enkel jacht hebben wij een aanvaringskoers.' Ik bedankte hem voor zijn geruststellende

Start Vuurschepenrace vanaf Scheveningen.

Waarschip W36 Hubo.

In het donker navigeren.

De route.

Waarom die naam?

De Vuurschepenrace begon ooit in 1946 als aanbrenge naar de Harwich-race voor de RORC North Sea Race. In die beginjaren vertrokken de boten vanuit Hoek van Holland naar Harwich, later vanuit Breskens. Sinds 1984 vertrekken de boten vanuit Scheveningen en heet de race officieel de Vuurschepen-Harwich Race, een verwijzing naar de lichtschepen op de Noordzee waarmee de aanbrenge wordt samengevoegd.

Adriaan van Stolk en Hans Hartsniker.

woorden. Kort daarop klaarde het op en zag ik inderdaad meerdere deelnemers in onze buurt. De rest van de dag was het stralend mooi weer."

Verder: "Ik kan me niet voorstellen geen apparatuur te gebruiken. Wij zaten juist continu op de navigatie te kijken. Het is ook superhandig dat je nu actuele weerberichten kunt laden. We kunnen ook op kompas varen, de koers hierop bepalen en oversteken. Het geeft mij zoveel rust om te weten dat je de back-up van een navigatiesysteem hebt." Toch heeft ook *Formidable* tijdens de race een besluit moeten nemen zonder gebruik te maken van deze systemen: "Halverwege de Noordzee kwamen wij zonder wind te zitten. Omdat we niet de mogelijkheid hadden actuele weerberichten binnen te halen, moesten we uit een aantal opties kiezen en vervolgens volledig voor die optie gaan. Onze uiteindelijke keuze pakte redelijk goed uit; het was niet de beste optie, maar ook zeker niet de slechtste. Het is grappig dat je, met alle voorbereidingen die je hebt gedaan, dan ineens in een situatie zit waarin je moet kiezen op basis van wat je op dat moment om je heen ziet."

DOOR DE JAREN HEEN

In 1992 werd Van Stolk zelf voorzitter van de, sinds dat jaar, Stichting North Sea Regatta. "Ik herinner me nog levendig de discussies binnen de organisatie tussen de commissies Nat en Droog. Aanvankelijk werden er lange banen gevaren. Frans Sluifjters, van de commissie Droog, hamerde erop dat de boten bijtijds van het water moesten zijn om het feest op de wal mee te maken. Zelf vind ik nog steeds het zeilprogramma het belangrijkste. Een leuk walprogramma is een bonus, maar voor mij hoeft zo'n heel wedstrijdorp ook niet. Ik merk dat veel zeilers het ook gewoon leuk vinden na een wedstrijd met het team nog even een biertje aan de steiger te drinken. Vervolgens kun je zelf nog de kroeg in gaan voor een leuk feestje." Dit jaar hoopt *Formidable* de Vuurschepenrace nog te varen. "De boot staat te koop; we hebben twee J70's gekocht om komend seizoen mee te gaan varen. Maar als *Formidable* nog niet is verkocht tijdens de Vuurschepenrace, dan zijn wij zeker van plan mee te varen." Van Stolk verkocht zijn schip in 1992 en zeilde de Vuurschepenrace nog een aantal keren op *Antares*, een Trintella 53. In 2007 won hij met dit schip tevens de Rolex Fastnet Race. ●